

REVOLUCIÓ ALIMENTÀRIA

Cal una transició de l'inviàble
sistema actual cap a un model
alimentari sostenible

Resum executiu

Revolución alimentaria:

CAL UNA TRANSICIÓ DE L'INVIABLE SISTEMA ACTUAL CAP A UN MODEL ALIMENTARI SOSTENIBLE

Resum executiu

Aquest document és un resum executiu de *l'informe Revolució Alimentària: Model Alimentari Sostenible*. Totes les fonts bibliogràfiques apareixen detallades en la versió ampliada. Aquest informe es basa en una anàlisi dut a terme per *Alimentta, think tank per a la transició alimentària per a Greenpeace Espanya*.

Foto portada ©Greenpeace / Pedro Armestre

Introducció

L'alimentació és un bé fonamental per a la supervivència i la salut humanes. Ens dona els nutrients necessaris perquè el cos funcione correctament i és important per al benestar i la cultura. Però els productes entren i ixen del nostre plat sense que sapiem el viatge que han fet, els impactes que generen, qui els ha produïts o com es legislen. Tot aquest sistema emmascara una sèrie d'impactes que, en cas que la tendència continue, resultaran catastròfics.

Sent conscients d'aquesta crisi alimentària, produïda per un model de dubtosa solidesa i que ens posa en risc, des de Greenpeace hem volgut comprovar tant la continuïtat del model actual, com la viabilitat d'un model de transició que produísca aliments, tant a la terra com a la mar, de manera sostenible i saludable. D'aquesta manera, a través de modelitzar a futur i considerant el canvi climàtic, ens hem preguntat si és possible transformar el sistema perquè absorbisca les emissions, no destruisca el medi ambient, genere ocupació i ens nodrisca. **En altres sectors s'ha assumit la transició com una peça clau; no obstant això, és un procés que a penes s'ha valorat en un sector tan important com el que ens proveeix d'aliments. Es fa més necessari que mai començar una transició alimentària.**

A hores d'ara, **ens trobem immerses en una greu crisi alimentària** mundial, caracteritzada per l'augment de la fam en un context de creixent fragilitat ecològica. Segons el Panell Internacional de Persones Expertes sobre Sistemes Alimentaris Sostenibles (IPES-Food, per les seues sigles en anglès), aquesta crisi alimentària ha de considerar-se part d'una policrisi més àmplia, en la qual l'emergència climàtica i la pèrdua de biodiversitat s'entrellacen amb una crisi econòmica i de deute, una crisi sanitària i una crisi geopolítica¹. Segons el Grup Intergovernamental de Persones Expertes sobre el Canvi Climàtic (IPCC, per les seues sigles en anglès), **en 2050 l'alimentació serà el sector amb més quantitat d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, per davant de la producció d'energia o el transport**².

El sistema alimentari actual a Espanya enfronta desafiaments significatius que amenacen tant la sostenibilitat ambiental, com la social i la salut pública. A mesura que el canvi climàtic s'intensifica i la biodiversitat disminueix, els impactes sobre la productivitat agrària i pesquera, els recursos hídrics i la seguretat alimentària són com més va més evidents. A més, el model alimentari es troba en una cruïlla històrica, condicionat per una sèrie de factors interrelacionats que posen en risc la seua sostenibilitat social a mitjà i llarg termini. Aspectes com el teixit econòmic local, l'ocupació, la identitat cultural o els mateixos **sabers tradicionals vinculats a la producció i el consum han anat progressivament desapareixent i sent substituïts per coneixements tècnics mancats de lògiques adaptades al territori, que imposen uns biaixos**

---

¹ <https://ipes-food.org/es/la-crisis-alimentaria-mundial-en-la-era-de-las-catastrofes/>

² IPCC, 2023: Sections. In: Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Core Writing Team, H. Lee and J. Romero (eds.)]. IPCC, Ginebra, Suïssa, pàg. 35-115, doi: 10.59327/IPCC/AR6-9789291691647 T
https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/downloads/report/ipcc_ar6_syr_longerreport.pdf

forts en favor de la productivitat i el proveïment de canals internacionals per damunt de la capacitat productiva i de proveïment al territori pròxim, però també sense tenir en consideració ni els límits d'un planeta finit ni els territorials per a absorbir els impactes ambientals generats. De manera simultània, hi ha hagut una transició nutricional que ens allunya de la dieta mediterrània cap a dietes globals³. La creixent **dependència d'importacions** d'aliments i matèries primeres de tercers països, l'ús **intensiu d'entrades químiques** i la **sobreexplotació de recursos naturals** com l'aigua, les espècies i els sòls, han configurat un model alimentari intensificat, industrialitzat i molt dependent de components i productes d'altres països i generador de grans impactes ambientals, socials i econòmics a través de l'externalització dels costos de producció. Això, lluny de garantir la seguretat alimentària, ha generat **múltiples vulnerabilitats estructurals**.

El model alimentari actual té una visió curtterminista que, a més, genera un alt cost social, com la falta de relleu generacional o l'abandó del món rural i costaner, tant dins de l'Estat espanyol com en tercers països. Aquesta globalització alimentària que interconnecta territoris globals i que causa grans fluxos de dependència entre importacions i exportacions està influïda per les decisions polítiques que es prenen. Tenim un **model productiu dual**; d'una banda, altament **intensiu**, relacionat amb la producció de cítrics i altres fruites, gran part de l'oliva i les hortalisses (hortofructícola) i de ramaderia intensiva i pesca industrial, i, d'altra banda, un model **extensiu** en retrocés que inclou la ramaderia extensiva, la pesca de baix impacte ambiental i l'agricultura familiar i social. Aquests dos models estan **com més va més distanciats, amb el model industrial immers en un marc legislatiu que el beneficia**, que aprofundeix les seues dependències econòmiques i d'importacions d'entrades o productes de l'exterior, i que el fa altament vulnerable i volàtil davant qualsevol xicoteta modificació de la cadena de subministrament internacional.

D'altra banda, l'agricultura familiar i social, la ramaderia extensiva i la pesca d'arts menors, malgrat ser generadors de serveis ecosistèmics de gran importància, es troben altament amenaçats, envellits i en retrocés progressiu. A aquest procés han contribuït polítiques públiques orientades principalment cap a la rendibilitat i la competitivitat i incapaces de veure la insostenibilitat ecològica i social que està provocant el model industrial. A més d'això, l'alta precarització del treball assalariat en el sector és alarmant, amb alertes regulars vinculades a casos de semiesclavitud^{4, 5}.

Aquest informe té com a fi abordar aquestes qüestions urgents mitjançant l'anàlisi de la situació actual del model de producció i consum d'aliments, per a destacar-ne els efectes perjudicials sobre els ecosistemes i la salut humana des de diferents òptiques. I, al seu torn, en du a terme la mateixa anàlisi, però canviant el model a produccions agroecològiques, una ramaderia extensiva, una pesca sostenible, un model que redueix la seua dependència

---

3 Popkin, B;M. (2017). Relationship between shifts in food system dynamics and acceleration of the global nutrition transition, Nutrition Reviews 75(2): 73-82
<https://doi.org/10.1093/nutrit/nuw064>

4 Caritas (2020) Vulneracions de drets laborals en el sector agrícola, l'hostaleria i les ocupacions de la llar.
<https://www.caritas.es/main-files/uploads/2018/10/c%C3%81RITAS-Vulneracions-de-Drets-Laborals-web-pdf>

5 <https://beforevoueat.id/en-us>

d'entrades externes i d'acord amb la protecció del medi ambient i les limitacions productives pròpies.

En aquest sentit, es du a terme una anàlisi integral del sistema, considerant els aspectes relacionats amb la salut, l'ocupació i la sostenibilitat ambiental, i realitzant un exercici de projecció a futur (2030 i 2050) i amb les tendències actuals. S'han considerat tres escenaris socioeconòmics (SSP) amb les seues projeccions climàtiques (RCP) modelades per l'IPCC i s'han combinat les seues variables amb una bateria d'indicadors. Aquest procés permet identificar els possibles impactes i beneficis socioambientals i, d'aquesta manera, ajudar a la presa de decisions.

A Greenpeace creiem que el futur de l'alimentació no pot estar en mans només d'unes poques empreses, i deixar, així, arrere les persones que fa dècades que produeixen els nostres aliments. Aquest informe demostra que **és imperatiu, urgent i necessari canviar el model alimentari existent, ja que, si no ho fem, les conseqüències seran encara més nefastes**. Necessitem transformar la manera en la qual produïm els nostres aliments perquè el futur de l'agricultura, la ramaderia i la pesca d'aquest país no siga una utopia.

Quin model hi ha	Quin model volem
Model productivista: prioritat de producció; diners, coste el que coste, i que externalitza els costos	Model que alimenta, que paga un preu just a l'agricultor, ramader i pescador, que cuida el territori i que genera, així, beneficis ecosistèmics
Un model associat a emissions elevades de gasos d'efecte d'hivernacle (GEI) que converteixen l'alimentació en una de les principals causes del canvi climàtic	Un sistema alimentari que actua com a embornal net de carboni
Alimentació com a mercaderia	Alimentació com a dret bàsic universal
Mercats quilomètrics que generen emissions, desforestació i altres impactes	Mercats locals i de proximitat
Model que sobreexplota i contamina les aigües	Model que usa de manera sostenible l'aigua
Ocupació i impacte ambiental en tercers països per a la producció d'aliments	Utilització sostenible i sota la lògica democràtica dels recursos del territori
Races per a ramaderia seleccionades per a la seua major producció (per ex., large white; duroc, en el porc)	Races autòctones amb riquesa genètica i adaptades als territoris
Cultius homogenis, uniformes i molt productius	Varietats heterogènies, més adaptades a les condicions locals, en què es prioritza el sabor i l'adaptació a les condicions i necessitats del territori

Interès de grans lobbies (químic, de biotecnologia, fons d'inversió, pesca industrial, indústria càrnia i làctia...)	Atenció al territori i democratització de l'alimentació. L'alimentació en mans de les persones
Dependència d'entrades químiques de síntesi, llavors registrades i importació de matèries primeres per a la producció ramadera i industrial	Recursos endògens, autonomia productiva i producció respectant els recursos naturals disponibles
Model intensiu agrícola i ramader (ramaderia sense terra i amb macrogranges)	Model extensiu i pastoral (sense macrogranges), arrelat al territori
Model de pesca industrial i destructiu	Model de pesca just i sostenible
Model d'aqüicultura intensiva (macrogranges marines) d'espècies piscívores	Aqüicultura extensiva tradicional de bivalves i marisqueig
Conseqüències negatives en el medi ambient i la salut, que no es reflecteixen en el preu del producte	Preu just pel valor del producte. Aportació de serveis ecosistèmics
Polítiques que fomenten la producció coste el que coste i l'exportació	Polítiques que fomenten el benestar de les persones productores i dels animals, i la sobirania alimentària

Model actual:

Hi ha una greu [crisi alimentària](#)⁶ mundial, en la qual l'emergència climàtica i la pèrdua de biodiversitat s'entrellacen amb una crisi econòmica i de deute, una crisi sanitària i una crisi geopolítica. Tot això fomenta un **sistema fràgil, que depèn en bon grau de recursos importats**, fet que el fa vulnerable i poc autosuficient. El sistema alimentari actual està **desconnectat del territori**, i, doncs, genera impactes negatius en els ecosistemes, el teixit rural i la salut, i no s'adapta a les condicions del canvi climàtic, com ara l'augment de les temperatures o l'escassetat d'aigua. Això es tradueix en un **model insostenible**, amb augment de les emissions, extenuació de recursos hídrics, reducció de la biodiversitat i contaminació d'aigües i sòls, crisis de rendibilitat per als productors, deterioració de l'alimentació i una creixent [inseguretat alimentària](#)⁷.

Segons l'IPCC, si continua aquest model, **en 2050 l'alimentació serà el sector amb més quantitat d'emissions**⁸ de gasos d'efecte d'hivernacle de tot el món, per damunt de la producció d'energia o el transport. A Espanya, el sistema alimentari en conjunt continuarà augmentant emissions, fins a aconseguir-ne un 7% més que ara, i les emissions agropecuàries augmentaran un 11%. Amb el model actual, continuarem perdent biodiversitat, s'incrementaran les espècies amenaçades un 6% i es reduiran un 53% les captures en els caladors nacionals. La nostra dieta continuarà sent excessiva en proteïnes d'origen animal i deficitària en llegums, amb

⁶ <https://ipes-food.org/es/la-crisis-alimentaria-mundial-en-la-era-de-las-catastrofes/>

⁷ [https://www.europarl.europa.eu/regdata/etudes/stud/2023/733115/ipol_stu\(2023\)733115_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/regdata/etudes/stud/2023/733115/ipol_stu(2023)733115_EN.pdf)

⁸ https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/downloads/report/ipcc_ar6_syr_longerreport.pdf

una excessiva aportació de greixos d'origen animal altament nocius per a la salut. I, finalment, continuaran llançant-se a les escombraries aliments, fet que incrementarà les emissions de la pèrdua i el malbaratament alimentari un 7%.

És per això que Greenpeace, amb el treball científic del *think tank* Alimentta, ha analitzat què passaria en el nostre sistema alimentari amb dos models, el continuista i el model d'alimentació sostenible, i amb diferents escenaris de canvi climàtic en dos límits temporals, 2030 i 2050. S'hi han inclòs variables, com les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, la contaminació de l'aigua, la biodiversitat, l'acaparament de les terres, la salut de les dietes i l'ocupació..., fins a calcular un model que és viable, sa per a les persones, sostenible per al medi ambient i **positiu per a l'ocupació del país**: el model alimentari sostenible (MAS) que presentem avui.

Model Alimentari Sostenible (MAS):

Davant de l'impacte nefast que tindria continuar amb el sistema actual, **el MAS que promou Greenpeace aconseguiria, per a 2050, reduir les emissions de l'alimentació un 116 %**, i, d'aquesta manera, convertiria el sistema alimentari en un embornal de carboni. El sector agropecuari reduiria un 95% les emissions i el sector pesquer, un 88%. La **contaminació d'aigües per nitrats es reduiria un 57%** i es guanyaria en biodiversitat. Es millorarien les dietes, dins de les pautes marcades per la **dieta de salut planetària**, i augmentaria el consum de llegums, així com es reduirien les proteïnes d'origen animal. I **es reduiria a més de la meitat el malbaratament d'aliments**, fet que faria disminuir-ne les emissions un 96%. Finalment, l'ocupació vinculada a l'alimentació augmentaria un 35%.

El MAS engloba tant la producció com el consum, i aposta per l'enfocament agroecològic en la producció agrària, amb pràctiques adaptades a l'entorn local i amb un ús responsable de l'aigua, **per a afavorir cultius tradicionals de secà i races autòctones**. En l'àmbit marí, aposta per una **pesca i aquicultura sostenibles**, de baix impacte ambiental i alt valor social. En conjunt, aquest nou enfocament malda per protegir el medi ambient i els mitjans de vida rurals, garantir una alimentació sana i sostenible per al futur i enfortir una producció vertaderament sostenible.

Quadre resum que mostra el que passarà en el 2050, seguint el model continuista, o si advoquem per una transició alimentària que beneficie les persones i el planeta.

Què passaria en 2050, si el sistema agroalimentari espanyol continuara la senda actual?	Què passaria en 2050, si es transformara el sistema agroalimentari espanyol, tal com proposa Greenpeace?
Emissions	
+7% d'emissions associades a l'alimentació que ara (inclou totes les emissions de la cadena alimentària)	-116% d'emissions associades a l'alimentació que ara
+11% emissions en la producció agropecuària a Espanya	-95% emissions en la producció agropecuària a Espanya
-27% emissions de la flota pesquera	-88% emissions de la flota pesquera
Aigua	
Es manté la mateixa superfície en regadiu que ara (4 milions d'hectàrees)	-4% de superfície en regadiu que ara
+11% de consum d'aigua en regadiu que ara	+10% de consum d'aigua en regadiu que ara (els resultats mostren que és viable aquest increment)
Mateix valor de nitrats total que ara	-57% de nitrats que ara
Biodiversitat	
+6% d'espècies terrestres amenaçades (599 espècies) respecte a BAU 2030 (especialment en plantes terrestres i pol·linitzadors)	-23% d'espècies terrestres amenaçades (especialment en plantes terrestres i artròpodes)
-53% de captures en caladors nacionals sense un 10% d'espais marins protegits amb protecció estricta i gestionats de manera eficaç	+22% potencial de captures en caladors nacionals per efecte del 10% d'espais marins protegits amb protecció estricta i gestionats de manera eficaç respecte al que hi ha ara
Petjada territorial	
+5% superfície cultivada total (Espanya+estranger)	-38% superfície cultivada total (Espanya+estranger) que ara
Es manté la superfície cultivada a Espanya	+2% de la superfície cultivada a Espanya
+14% de superfície cultivada a l'estranger	-91% de superfície cultivada a l'estranger
Dieta	
Llegums: 17,4 g/persona.dia (es manté)	Llegums: +200% (52,2 g/persona.dia)
Carn: 197,5 g/persona.dia (es manté)	Carn: -79% (41,8 g/persona.dia)
Peix i marisc: +0,72% (41,9 g/persona.dia)	Peix i marisc: -71% (12 g/persona.dia)
Ocupació	
+6% ocupació a Espanya associada a l'alimentació	+35% ocupació a Espanya associada a l'alimentació
+4% d'ocupació en el sector agropecuari que ara	+50% ocupacions en el sector agropecuari que ara
-3% ocupabilitat del sector pesquer	+40% ocupabilitat del sector pesquer
Malbaratament alimentari:	
25% de la matèria fresca consumida es malbarata	14% de matèria fresca es malbarata
7% d'emissions addicional respecte a l'escenari actual	-96% d'emissions que ara

Des de Greenpeace s'han identificat cinc palanques de canvi que presenten un alt potencial d'impacte transformacional en cascada:

1 Producció 100% agroecològica per al 2050

La transició cap a una producció 100 % agroecològica per a 2050 tindria múltiples beneficis ambientals, socials i econòmics. En primer lloc, contribuiria a **frenar el declivi dels pol·linitzadors** i reduiria en un **57 % la contaminació de l'aigua per nitrats**. Els cultius de regadiu s'ajustarien als límits de les diferents demarcacions hidrològiques, fet que afavoriria el desenvolupament de cultius de secà —com les lleguminoses— i en relocitzaria aquells que demanen més quantitats d'aigua cap a regions en què es preveu que l'escassetat hídrica siga menys severa.

A més, el model agroecològic sostenible (MAS) transformaria el paper de l'agricultura: de ser una font d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle passaria a convertir-se en un embornal de carboni, i aconseguiria, així, una reducció neta de **-12,1 milions de tones de CO₂ equivalent (-124 %)**. Això permetria una adaptació millor al canvi climàtic i contribuiria significativament a mitigar-lo.

El model prioritza la producció local i sostenible, i concep l'alimentació com un dret i no com una mercaderia, concepció que alliberaria un 38 % de la superfície agrícola que ara s'ocupa en tercers països, fet que equival a 0,7 milions d'hectàrees. S'afavoriria, així, la producció local d'aliments. Com a resultat, s'estima que aquest enfocament agroecològic incrementaria en un 50 % l'ocupació en el sector agropecuari per a l'any 2050.

2 Llegums

Ara com ara, la dieta de la població espanyola és deficitària en llegums: en consumim 121,8 gr persona/setmana, quantitat que suposa quasi **3 vegades menys del que es recomana en la dieta de referència utilitzada en aquest estudi, EAT-Lancet (365,4 g persona/setmana)**. En les últimes dècades, Espanya n'ha disminuït notablement la producció i la gran majoria de llegums que consumim s'importen de l'altra banda del món, procés que genera una gran petjada ambiental. Cigrons, fesols i llentilles són importants nutricionalment (per la fibra i proteïna) i perfectament compatibles amb les condicions del nostre territori. És per això que **caldria incrementar-ne el proveïment al triple en 2050**, en detriment de la insostenible producció animal actual. En aquest sentit, és fonamental **relocalitzar-ne la producció i incorporar les lleguminoses en pràctiques de rotació i associació** en els paisatges productius dels agroecosistemes.

3 Menys porcs, més ramaderia extensiva de base agroecològica

A Espanya es consumeix més de 3,5 vegades la carn recomanada per l'AESAN (Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició), quasi el doble de lactis i el 33% més d'ous. Abandonar la ramaderia industrial i apostar per la ramaderia extensiva de base agroecològica **permetria, cap a 2050, reduir fins a un 80% les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle del sector i duplicar-ne l'ús actual**, a més de reduir el sofriment animal. Amb el MAS, es transitaria

d'un patró alimentari insà i insostenible a consumir, qui ho desitge, aliments d'origen animal, dins de les recomanacions de referència —per exemple, un màxim de 300 g de carn a la setmana—, i provinents d'una ramaderia arrelada al territori, i generadora de beneficis ambientals enormes, com la prevenció d'incendis.

La industrialització de la producció animal s'ha centrat principalment en el **sector porcí** i l'orientació, cada vegada major, cap a l'exportació (prop del 60%). És un sector totalment dependent de pinsos importats i nacionals, amb una responsabilitat enorme en les emissions, encara que la majoria no es comptabilitzen en els inventaris oficials. **Per a reduir la petjada ecològica de la ramaderia a Espanya, és vital reduir la producció de porcí un 88% i la de carn d'aviram un 76%.** D'altra banda, i dins del que permet el territori i del que marca la dieta de salut planetària, es podria incrementar la producció de carn de boví un 7%; oví/caprí, un 83%, i conill, un 112%.

4 Pesca de baix impacte ambiental i alt valor social

Amb el MAS, les captures en els caladors nacionals augmentaran un 55% i les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle es reduiran en un 94% per a 2050. Malgrat tenir un sector pesquer en què predomina la flota artesanal, més de la meitat de les captures de la flota espanyola es produeixen a l'estranger i amb arts de pesca industrials. **A més, més del 60% del peix que consumim procedeix d'importacions.**

Greenpeace proposa canviar el model fomentant la pesca de baix impacte ambiental i alt valor social, **mantenir només l'aqüicultura extensiva tradicional de bivalves i marisqueig**, així com assegurar reserves marines amb protecció efectiva que generen un augment de l'exportació de biomassa. En aquest sentit, s'assumiria la desaparició progressiva de la flota pesquera industrial amb transformació a arts pesqueres més sostenibles. **En 2050, seguint el MAS, el sector pesquer seria 100% artesanal i sostenible, incloent-hi el marisqueig i determinades pràctiques d'aqüicultura.**

5 Reducció del malbaratament alimentari

Llançar menjar implica malbaratar de recursos fonamentals, com ara aigua, energia, entrades i treball humà, així com la contaminació d'ecosistemes. El MAS proposa un **descens del 96% de les emissions del malbaratament alimentari per càpita**, per a reduir a la meitat la quantitat d'aliments que es malbaraten i per a reduir la petjada de carboni d'aquests aliments. Ara com ara, **es malbarata una quarta part dels aliments que es produeixen per a consum humà**, quantitat que suposa **33 kg d'aliments per persona a l'any**. Així mateix, la major part d'aquestes pèrdues es dona en les llars. Quantificant les emissions d'aquest malbaratament, **actualment suposa el 20% de les emissions** totals del consum a Espanya, 21,4 Mt de CO₂eq, principalment vinculat als productes carnis, els olis i els productes pesquers. Si continua la dinàmica actual, en 2050, el malbaratament alimentari generarà un **7% més** d'emissions de GEI respecte a les que n'hi ha ara (per una petjada de carboni més gran de l'alimentació).

Demandes de Greenpeace

Per a generar aquesta transició alimentària, cal voluntat, una transformació profunda en les polítiques públiques i en el finançament i una estreta col·laboració amb tots els sectors implicats. És per això que Greenpeace demana posar en marxa 32 mesures. Aquestes són algunes de les més importants:

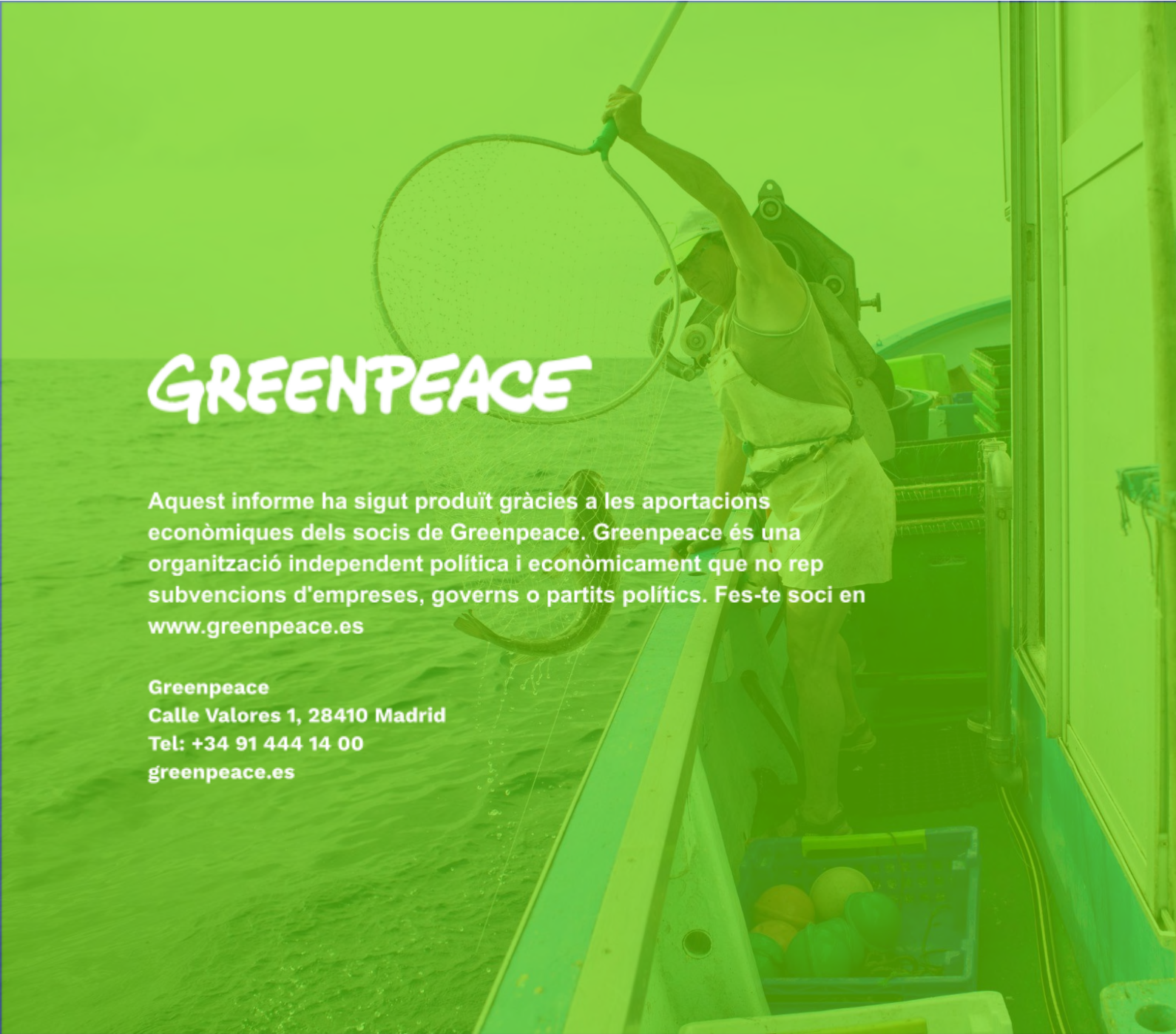
1. Establir polítiques que afavorisquen **una transició total cap a la producció agroecològica**, per a aconseguir-ne, almenys, el 25%, per a 2030 i el 100%, per a 2050. Aquesta s'ha de fer en tots els sectors productius i s'hi ha d'associar un fons pressupostari propi.
2. **Apostar per una transició proteica, a través del foment i l'adopció de la [dieta de salut planetària](#)⁹**. Cal impulsar la producció i el consum de llegums i altres aliments d'origen vegetal i reduir la producció i el consum dels aliments d'origen animal.
3. **Abandonar la ramaderia industrial i les macrogranges**, per a desenvolupar un Pla Estratègic de Ramaderia (PEG) que permeti determinar la càrrega ramadera màxima per a cada regió i reduir la cabanya intensiva fins a aconseguir-ne un 50% menys en 2030 i eliminar-la totalment en 2050. Aquest Pla ha de garantir una transició justa en el sector ramader que no deixi arrere ningú.
4. **Eliminar l'aqüicultura industrial (macrogranges marines)**. Cal apostar per la **pesca de baix impacte ambiental i alt valor social**, amb la implementació de l'Article 17 de la Política Pesquera Comuna, per a assignar les quotes en benefici dels ecosistemes marins i les poblacions locals, i realitzar, així, una transició justa per a eliminar la pesca industrial, mitjançant una conversió parcial en arts sostenibles i assegurar un 10% de protecció estricta en la mar.
5. **Donar suport a la creació de centres logístics de distribució i venda alternatius**, com els "Food hubs", on s'emmagatzemen i distribueixen aliments sostenibles, o mercats agroecològics i la venda directa. Cal prioritzar la identificació d'aquests productes en els mercats o distribuïdors; generar mesures de compra a les ciutats; prioritzar aquests aliments en les polítiques públiques i establir preus justos, mitjançant finançament o ajudes, per a les persones productores i compradores.
6. **Posar fi a les subvencions ambientals perjudicials**. Cal eliminar les subvencions a les grans indústries que destrueixen el medi ambient, tant dins com fora de les nostres fronteres, i donar-ne a les empreses que fomenten la transició alimentària.
7. **Assegurar un accés prioritari a les terres i a l'aigua** als qui produeixen de manera sostenible o fan la transició cap a aquest model
8. **Generar ocupació justa i digna**, fomentant el relleu generacional i la integració de la dona en el camp i la mar. Establir polítiques econòmiques, educatives i legals en aquest sentit. Cal començar a aplicar polítiques d'igualtat i polítiques de conciliació familiar que permeten que les noves generacions accedisquen al món rural i marí.

---

⁹ https://eatforum.org/content/uploads/2019/01/report_summary_spanish-1.pdf

9. **Reduir el malbaratament alimentari.** Cal crear una base estatal per a posar en contacte productors en tot l'Estat i aprofitar, així, les entrades i planificar la producció. És necessari, així mateix, disposar de dades més precises sobre l'origen, la magnitud i les causes de les pèrdues al llarg de la cadena de subministrament alimentària.
10. **Generar una governança participativa.** Cal articular recursos i polítiques públiques que impulsen la creació de xarxes per a la transició alimentària, integrant l'alimentació en altres polítiques, com ara clima, habitatge, transport i salut. I, d'aquesta manera, fomentar una sobirania alimentària en la població.

La transició alimentària, tal com exigeix la comunitat científica, continua sent la gran oblidada en les polítiques públiques. En altres sectors, s'ha assumit la transició com a peça clau; no obstant això, a penes s'ha valorat en un sector tan vital com el que ens proveeix d'aliments. El model alimentari sostenible posa les persones, consumidores i productores, i el planeta en el centre. Ara és el torn que la classe política actue amb valentia, determinació i rapidesa perquè es faci realitat.

GREENPEACE

Aquest informe ha sigut produït gràcies a les aportacions econòmiques dels socis de Greenpeace. Greenpeace és una organització independent política i econòmicament que no rep subvencions d'empreses, governs o partits polítics. Fes-te soci en www.greenpeace.es

Greenpeace
Calle Valores 1, 28410 Madrid
Tel: +34 91 444 14 00
greenpeace.es